

2. Kolot A., Herasymenko O. The deficit of decent work as a global problem of social and labor segment. *International Economic Policy*. 2016. № 2 (25). P. 20-39.

3. Гладкий В.В. Застережливі зауваження щодо процесу десоціалізації у світі праці. *Scientific discoveries: projects, strategies and development: Proceedings of the Internat. Scient. and Pract. Conf.* (Edinburgh, October 25, 2019). Edinburgh: ESP, 2019. Vol. 3. P. 38-44. doi:10.5281/zenodo.3519327.

4. Коваленко І.Ф., Кицак Т.Г., Шевчук О.В. Соціалізація та десоціалізація відносин між працею і капіталом як тенденція розвитку соціально-трудова відносин на рубежі ХХ–ХХІ ст. *Соціально-трудова відносини: теорія та практика*. 2013. № 1. С. 104-112.

КОСТРИЦЬКИЙ Ігор

*к.ю.н., доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ*

СЕРЕДНИЦЬКА Інга

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ЕЛЕКТРОННІ ІННОВАЦІЇ В СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ: СЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сім'я завжди була і залишається одним із ключових соціальних інститутів, який формує основи суспільства. Важливою складовою сучасного розвитку сімейного права є впровадження електронних інноваційних технологій. Особливо актуальним є питання впровадження електронних технологій у судовій практиці та реєстрації сімейних відносин.

Електронні інноваційні технології в сімейному праві є важливим напрямком модернізації правової системи України. Вони сприяють підвищенню доступності правосуддя, швидкості вирішення справ і зручності громадян у реалізації своїх прав у сфері сімейних відносин. Щодо електронних інновацій:

Електронні сервіси забезпечують рівний доступ до правосуддя незалежно від географічного розташування чи фінансового стану громадян. Використання електронних реєстрів і платформ забезпечує прозорість усіх процесів, що зменшує ризики корупції та зловживань. Електронне подання документів і участь у судових процесах скорочує час розгляду справ, робить процедури зручнішими для учасників і зменшує навантаження на судову систему.

Надалі можна очікувати розширення електронних послуг, таких як автоматизація процесів у справах щодо сімейних відносин, більш активне використання штучного інтелекту для аналізу судових справ та впровадження нових електронних механізмів для моніторингу виконання рішень щодо опіки над дітьми або стягнення аліментів.

Доцільно зазначити, що розвиток електронних інструментів значно спрощує доступ громадян до правосуддя, підвищує прозорість судових процесів, а також полегшує процедури розлучення, встановлення аліментів та вирішення питань опіки над дітьми. Однак цей процес вимагає подальшого вдосконалення

на рівні законодавства, технічної інфраструктури та правозастосування. На нашу думку, можна запропонувати наступні рекомендації для подальшого розвитку електронних інновацій у сфері сімейного права:

1. Модернізація законодавства. Оновлення Сімейного кодексу України. Сімейний кодекс має бути адаптований до сучасних викликів, зокрема щодо електронної взаємодії між громадянами та державними органами. Необхідно запровадити чіткі норми, які регулюватимуть процес електронної медіації та інші онлайн-процедури. Гармонізація з європейськими стандартами: Українське законодавство має бути адаптоване до європейських практик у сфері сімейного права та електронного судочинства [1].

2. Розвиток технічної інфраструктури. Вдосконалення платформи "Електронний суд". Платформа "Електронний суд" потребує технічного доопрацювання для забезпечення безперебійного функціонування та доступності для всіх громадян, незалежно від їхнього місця проживання чи соціального статусу. Для спрощення доступу до електронних послуг у сфері сімейного права слід розробити мобільні додатки, які дозволять громадянам швидко подавати документи, стежити за судовими справами та отримувати консультації.

3. Розвиток електронної медіації та консультацій. Сприяння розвитку електронної медіації. Впровадження електронної медіації як альтернативного методу вирішення сімейних конфліктів може значно знизити навантаження на суди і сприяти мирному врегулюванню спорів. Онлайн-консультації. Слід розширити можливості для надання юридичних консультацій у сфері сімейного права через електронні платформи. Це дозволить громадянам отримувати професійну правову допомогу без потреби відвідувати офіси адвокатів чи державні установи [2].

4. Покращення електронних сервісів для реєстрації сімейних відносин. Автоматизація процесів реєстрації. Подальший розвиток електронних сервісів для реєстрації шлюбу, народження та інших актів цивільного стану може значно спростити бюрократичні процедури. Впровадження цифрових архівів. Створення електронних архівів актів цивільного стану дозволить громадянам отримувати необхідні документи онлайн, що зекономить час і ресурси [3].

5. Посилення контролю за виконанням рішень суду. Автоматизація системи контролю за аліментами. Запровадження автоматизованої системи моніторингу та стягнення аліментів дозволить ефективніше контролювати виконання рішень суду та забезпечить інтереси дітей, які часто страждають через несплату аліментів. Необхідно впровадити системи цифрового моніторингу виконання рішень суду щодо сімейних спорів.

6. Підвищення цифрової грамотності населення. Для успішного впровадження електронних сервісів важливо проводити освітні кампанії, спрямовані на підвищення рівня цифрової грамотності громадян. Навчальні курси для юристів: Необхідно розробити навчальні програми для юристів, суддів та інших фахівців у сфері сімейного права, які будуть охоплювати питання електронного судочинства, онлайн-медіації та використання цифрових інструментів для вирішення сімейних конфліктів [4].

Впровадження електронних інноваційних технологій у сімейне право є одним із ключових напрямів розвитку правової системи України в сучасних умовах. Це дозволить забезпечити більш доступне, прозоре та ефективне правосуддя для всіх громадян. Проте, для повноцінного функціонування цих технологій необхідно модернізувати законодавчу базу, розвивати технічну інфраструктуру та підвищувати рівень цифрової грамотності населення. Успішна реалізація цих заходів сприятиме зміцненню правової системи України та гармонізації її з європейськими стандартами.

Список використаних джерел:

1. Борисова В.І. Оновлення цивільного законодавства і проблеми сімейного права / В.І.Борисова // Актуальні проблеми сімейного права : міжнар. наук.-практ. конф., присвяч.ї пам'яті Жилінкової Ірини Володимирівни (м. Харків, 12 квіт. 2024 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. цивіл. права, Національна академія правових наук України, Відділення цивільно-правових дисциплін, Громад. орг. "Цивілістична платформа". – Харків, 2024. – С. 13–18. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/handle/123456789/20092>
2. Бондарчук Н. В. Проведення медіації онлайн: міжнародний досвід та перспективи запровадження в Україні/ Н. В. Бондарчук, О. Ю. Радченко // Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага – Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2023. –Т. 3. Вип. 75. – С. 156-161. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/52456>
3. Ревуцька І.Е., Булецька С.Б. Місце диджиталізації при укладенні шлюбу в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 156-162. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/282656>
4. Старченко А.А. Електронне цивільне судочинство: вплив війни та повоєнний розвиток. *Юридичний електронний журнал*. 2024. № 6. С. 119-123. URL: <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=175>

ЛУБІНЕЦЬ Дмитро

доктор філософії, докторант кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка

<https://orcid.org/0009-0009-8544-1561>

ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Людство, як і будь-яка інша складна адаптивна біологічна система, що складається із взаємозалежних елементів, протягом усього свого існування формувало ефективні механізми для виживання, а згодом і для розвитку людини та всього людства. Ці механізми носять еволюційний характер, постійно адаптуються та розвиваються у відповідь на зміни довкілля та внутрішніх умов